

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ПАНАЙОТ ВОЛОВ"

7100 гр. Бяла, обл. Русе, ул. "Цар Освободител" № 59, тел. 0817/7 30 07, тел/факс 0817/7 22 34,
e-mail: sou_bqla@abv.bg

Утвърдил:

АЛБЕНА КИРОВА

Директор на СУ "П. Волов" гр. Бяла

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ УЧЕБНА 2018 / 2019 ГОДИНА

Настоящата програма е приета на Педагогически съвет – Протокол № 16/14.09.2018 година.

Утвърдена е със заповед на директора № 622/10.09.2018 год.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в СУ „Панайот Волов” е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до 2020 г., и е съобразена с цели в сферата на образованието, определени на национално, областно и общинско ниво. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище, изложени в Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013-2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

С дейностите си Програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията, както и постигане на националната ни цел „делът на преждеременно напусналите образователната система до 2020 г. да не надвишава 11%”, която си поставя Националната програма за реформи 2013-2020 г. (в национална цел 4).

Програмата кореспондира с приоритети и мерки на общинската стратегия за развитие на Община Бяла.

Изпълнението на целите е в съответствие с осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо нуждите на пазара на труда от Националната програма за развитие „България 2020“ и допринася пряко за постигането на намаляване броя на живеещите в бедност.

Програмата е разработена на основата на проекта на Министерство на образованието и науката, като следва поставените в него акценти, а именно:

- Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище;
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

За целите на Програмата се прилагат определенията, дадени в Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система.

Като „преждеременно напуснали училище” се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение.

„Отпадане от училище” е отписването от училище на ученик до 18-годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

II. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Мисията на СУ „Панайот Волов” е да изгради визия на училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот чрез иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение;
- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване нажеланията и потребностите на учениците;
- съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност и зачитане на човешкото достойнство;
- работа с талантиливи деца, деца в неравностойно социално положение, деца със специални образователни потребности, деца с различна етническа принадлежност;
- изграждане на позитивна и функционална образователна среда.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА АКТУАЛНИТЕ ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Основни причини за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко категории:

А/ Икономически – безработицата, ниските доходи и бедността поставят много деца в затруднени условия, водещи да повишен риск от отпадане от училище. Много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до прекъсване на присъствието им в училище или до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б/ Социални – родителска незаинтересованост, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на

домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, ранни бракове и др.

В/ Образователни – езикова бариера, недоброто владение на български език на децата от ромски произход, трудности в усвояването на учебното съдържание, недостатъчно добре изградени или липсващи навики на учене, липса на мотивация, лоша дисциплина и др. Второгодниците са също една от рисковите групи за преждевременното напускане на училище. Според данните слабият успех не се определя като съществена причина за отпадане на учениците от училище. Много често обаче слабият успех като причина за отпадане на учениците се проявява чрез неизвинените отсъствия поради това, че води до губене на мотивация за полагане на учебен труд и до нежелание за продължаване на образованието. Като причини за допускане на неизвинените отсъствия учениците посочват закъсненията, бягства от час поради ниска мотивация за учене, негативно отношение към училището, към учител, към учебен предмет, страх от изпитване и получаване на слаба оценка, отстраняване от час при нарушаване на дисциплината и възпрепятстване на работата на учителите, занижен родителски контрол или липса на родителски умения за справяне с проблема.

Г/ Етнокултурни – отсъствие на познавателна мотивация сред децата от ромската общност, отсъствие на мотивация от страна на родителите за приобщаващо образование на децата им, ниска степен на готовност за училище на деца от тази общност, дефицит на комуникативна компетентност сред такива деца и др.

Д/ Институционални – недостатъчно координиран подход между различните служби на местно и общинско ниво и др.

Е/ Свързани със здравния статус – недостатъчна подготовка за приобщаване на децата със специални образователни потребности.

Ж/ Напуснали, поради заминаване в чужбина – през последните две години драстично нараства броят на учениците, които напускат училище поради заминаване в чужбина. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си.

За преодоляването на възникналите проблеми в определен етап училището води гъвкава политика с цел да се разгърне личния потенциал на всяко дете съобразно неговите нужди и потребности и интереси. Предвидени са дейности за разнообразяване на методите, похватите, средствата на работа - традиционни и иновационни. Обогаляване инструментариума за работа с децата, стимулиране, поощрение и оценка на напредъка на ученика във възпитателно-образователния процес. Участие на ученици и родители от различни етноси в училищни и извънучилищни дейности за преодоляване риска от ранно отпадане от училище.

IV. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Изграждането на позитивна училищна среда чрез установяване на устойчив образователен диалог между училищната институция и семейната среда, споделяне на отговорностите и обединяване на усилията за постигане на качествено обучение, възпитание в споделени ценности и пълноценна социализация.

V. ПОДЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

VII. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	ЗДУД	м. Септември
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и	Директор	м. Септември

намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система		
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	При необходимост през учебната година
1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки и в изпълнение на проекта „Твоят час“; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители	През учебната година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	През учебната година
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищната спортна база; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Ръководители на групи, Учители, Класни ръководители	През учебната година
1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Координатор ПО Учители от училището и РЦ за подкрепа на процеса на приобщаващото образование	През учебната година
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в ГЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, Учител в група	През учебната година

1.9. Дейности на ученическият парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Учители Ръководство на ученическият парламент	През учебната година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти: - за работа с ученици с различни обучителни затруднения; - за успешно взаимодействие между училището и семейството.	ЗДУД	Съгласно плана за квалификация
2.2. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование.	Директор	През учебната година
2.3. Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 33 от 15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.	Директор	През учебната година
2.4. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	ЗДУД Координатор ПО	През учебната година
2.5. Ежемесечно подаване на информация в РУО и Д „СП“ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители	До 5-то число на месеца
2.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 5-то число на месеца
2.7. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини.	ЗДУД	През учебната година
2.8. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор, Обществен съвет	През учебната година

2.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	ЗДУД	Ежемесечно
2.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	ЗДУД	Ежемесечно
2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, ДПС и др.	Директор	През учебната година
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година
2.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Директор	При необходимост
2.14. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информиране и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	Класни ръководители	При необходимост

VIII. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия;
 - брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

IX. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището;
2. Целеви средства;
3. От НП на МОН;
4. Проекти.